

Nollvision för läkemedelsrelaterade läkemedelsproblem

I programmet Kaliber i Sveriges Radio P1 igår rapporterades om Jessica Fryckstedts forskning på Karolinska Sjukhuset som visar på att många av de ickekirurgiska patienter som kommer till landets akutmottagningar kommer dit beroende på läkemedelsrelaterade problem (LRP).

Problemet är känt sedan länge, men tyvärr tar vare sig hälso- och sjukvårdsminister Göran Hägglund eller ansvariga politiker i hälso- och sjukvården problemet på allvar. Årligen drabbas hundratusentals patienter, framför allt multisjuka äldre, av politikernas brist på handlingskraft. Det är hög tid att sätt in åtgärder för att komma till rätta med detta nu, ett problem som betecknas som vården mest onödiga problem. Det går nämligen att åtgärda!

Socialstyrelsen gick idag ut med skärpta krav till vården genom att kräva att s.k. läkemedelsgenomgångar införs för alla som är 75 år eller äldre och har 5 eller fler läkemedel. Det är ett steg i rätt riktning och gör att man kan upptäcka olämpliga kombinationer eller doseringar.

Apotekare och receptarier inom såväl landstingen som på landets apotek har länge uppmärksammat problemet och försökte redan i samband med omregleringen av apotekssystemet få igenom krav på att ge apoteken i uppdrag att bl.a. stötta patienten och vården med tjänster såsom uppföljningar av läkemedelsbehandlingen, stötta följsamheten till behandlingen och läkemedelsgenomgångar. Då var tongångarna positiva till ett sådant uppdrag, men inget har hänt. Idag pågår inget arbete inom vare sig socialdepartement eller myndigheten Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket för att finna former att ge apoteken detta uppdrag.

Sveriges Farmaceutförbund antog därför vid sitt fullmäktige i helgen en nollvision för LRP. Vi har idag i samhället flera uppmärksammade nollvisioner, t.ex för dödade i trafiken, där vi, helt riktigt, lägger mycket stora samhällsresurser för att minska antalet dödade. Men vi lägger mycket begränsade samhällsresurser på att minska antalet dödade av LRP. I den Nationella Läkemedelsstrategi som regeringen antagit anges att mellan 6-16% av alla som läggs in på sjukhus gör det på grund av läkemedelsrelaterade problem och att 3000 personer varje år avlider på grund av LRP. Läkemedelsrelaterade problem beräknas kosta samhället 10 miljarder kronor per år.

Farmaceuterna, både apotekarna och receptarierna, har flera års universitetsstudier om läkemedels verkningar och biverkningar, och kan på ett konstruktivt sätt bidra till att stötta såväl patienter som vården i att förbättra läkemedelsanvändningen. Vi har därför sett som vår uppgift att verka för en vision där ingen skall skadas eller dödas på grund av läkemedelsrelaterade problem. På apoteken kan farmaceuterna upptäcka, dokumentera och i många fall lösa LRP. Över en miljon LRP har noterats i den databas som fanns innan omregleringen och på senare år har flera vetenskapliga studier publicerats av apotekare som noterat LRP på apotek

Vi uppmanar Göran Hägglund att ge apoteken incitament till att utveckla tjänster som stöttar patient och vård i att använda läkemedel på ett riktigt sätt och att se till patienter med särskilda behov vad gäller läkemedelsanvändning, såsom äldre, multisjuka och barn får ett bättre stöd för att kunna använda läkemedel på ett riktigt sätt. Den nollvision vi nu antagit ger många idéer till hur detta kan åstadkommas och vi ser fram emot ett fortsatt gemensamt arbete med alla intressenter, såväl vården som patientföreträdare.

Thony Björk, ordförande Sveriges Farmaceutförbund